

ANUL IV. = No. 2

15 Nov. 1927.

«Vom lovi deopotrivă în străinul parazit
și în românul necinsit și înstrăinat!»

INFRĂȚIREA ROMÂNĂSCĂ

Organul central al «Ligii Apărării Naționale Creștine»

CUPRINSUL :

I. C. Cătuneanu: Eminescu și chestiunea jidovească.

V. Filipciuc: Marele proces al Românilor din Maramureș.

Iustin Ilieșu: Cuvinte în jurul unei cărți.

Ștefan Peneș: Ce nu îndrănesc intelectualii români să atingă în Chestiunea Moșilor.

I. Mironescu: Evoluție și civilizație.

Ioan L. Potra: Glasul bunului simț popular.

I. Jelecuteanu: După trei ani.

«Infrățirea Românească»: Cuvinte triste din suflet românesc.

Din străduințele noastre de reorganizare: Circulara dlui *D. Popescu*.

Informațiuni: Interne și externe.

Un număr 12 Lei

Abonamentul în interiorul țării 1 an 300 Lei, 6 luni 150 Lei

„ în străinătate . . 1 an 400 „ 6 „ 200 „

Redactor responsabil: Dr. LAZAR ISAICU

INFRĂȚIREA ROMÂNEASCĂ

Organul central al „Ligii Apărării Naționale Creștine“

Eminescu și chestiunea jidovească

Poate că cititorul se va întreba: ce caută într-o revistă de luptă fără preget un subiect din trecut? Pentru ce să ne întoarcem privirile către o vreme cu problemele ei apuse, când prezentul cu nevoile lui palpitate nu mai îngăduie să stăruim asupra unei chestiuni rezolvite.

Chestiunea jidovească s'a rezolvit prin articolul 133 al Constituției din 1923; așa glăsuște cetățeanul pripit în »goana vieții« după avere și situații din anul de grație 1927.

Bietul om superficial crede că adâncul unei probleme s'a astupat și calea s'a netezit printr-o formulă legislativă mai mult. El crede că printr-o fază meșteșugită se poate alina o suferință croinică; și printr'un vot parlamentar se poate suprima realitatea de o crescândă cruzime.

Ei bine, domnul meu, te înșeli amar când te legeni în asemenea iluzii. Articolul 133 din Constituția dela 1923 nu a rezolvit chestiunea jidovească de cât pe hârtie pentru ochii streinătății, care ni l'a impus la o cotitură din istoria neamului nostru. Tocmai acest articol ține chestiunea jidovească la suprafață pe primul plan al conștiinței românești, pentru că pericolul jidovesc ne apasă astăzi mai mult ca în trecut: atunci, poporul român din vechea țară avea cu sine apărarea *legală*; astăzi, neamul românesc întregit, lipsit de o crofirea articolului 7 și smînd tot mai greu apăsarea cotropirii și dominațiunii iudaice, este firesc, ca orice organism cu vitalitate, să-și strângă la o laltă puterile de împotrivire și mântuire. Un om de bună credință nu poate contesta faptul că, pe când politicienii se laudă că au rezolvit chestiunea jidovească în România mare, curentul antisemit crește tot mai îngrozitor pentru Jidani și politicieni.

Creșterea aceasta este produsul artificial și deci trecător al unei propagande fără scrupul și simț politic, ca semn al dezechilibrului câtorva intelectuali, cum vă place să afirmați domnilor politicieni? Ori crește curentul pentru că pornește dintr'un rău organizațional, al ființei noastre etnice?

Pentru a răspunde la această întrebare se cere ca judecata cercetătorului să fie inspirată de iubirea de neam și să poată pătrunde în adâncime. Nu ori cine ține condeiul în mână, vorbește dela o tribună sau de pe o catedră, este dăruit cu aceste calități.

Dintre puținii aleși a discuta chestiunea, cred că imediat pot ajunge la o înțelegere cu adversarii mei asupra unuia, despre care toată suflarea românească recunoaște că își iubea neamul și nu era nici om prost de felul lui. Este vorba de Mihail Eminescu, domnilor gazetari, parlamentari, profesori universitari! Cred că suntem de acord asupra chemării lui Eminescu de a vorbi despre chestiunea jidovească? Ori sunteți de altă părere?

Ei bine, să-l auzim pe Eminescu despre măsura în care Jidani merită drepturi politice.

Nu cred, domnii mei, că-i veți pune negri memoria, afirmând interesat, că maestrul gândirii românești, scriind cele ce veți citi mai jos, a fost prins de curentul antisemit de pe vremuri. El era omul care plutea de-asupra vâlmășagului turbure de ciocniri mărunte; el privea situațiile, încadrate în curgerea timpului, *sub specie aeternitatis*; el a scris pagini de sinteza istorică privitoare la trecutul neamului nostru, cari vor sclipi pe de-apururi în cărțile voluminoase ale oricărui savant de specialitate. El a stat de parte, mult departe de hotarul îngust al cugetării cotidiene, și de acolo din izolarea splendidă a minții lui superioare ne-a trimis razele adevărului nepieritor și în artă și în gândire istorică.

Nu conșin exagerația unei admirații; ci exprimă aprecierea astăzi confirmată următoarele versuri, adresate lui de Veronica Micle:

Vârful nalt al piramidei ochiul meu abia-l atinge
Lângă-acest colos de piatră vezi tu cât de
[mică sânt?
Ast-fel tu-n a cărui minte universal se restrânge
Al tău geniu peste veacuri rămâne-a va pe
[pământ.

Dela o asemenea înălțime, recunoscută de simțul critic al posterității, obișnuia Mihail Eminescu să judece vre-

murile și pe bietul om, care stă sub cărma lor. Era prea senin ca să urască și prea inteligent ca să-și incurce judecata cu formule goale. De-aceia, în antisemitismul său nu întâlnim nici sugestiunile paimei, nici respectul naiv pentru o vorbărie stearpă, răspândită de presa așa zisă democratică. El denunță pericolul cu o claritate și iubire de adevăr, în cât vor amuși rușinați și micșorați toți aceia cari îndăznesc astăzi să tăgăduiască existența chestiunii jidovești, cum vor fi îndrăzniți și unii de pe vremea lui. Adevărul spus atunci strălucește și în 1927 cu aceeași lumină ca și la 1876—77, cu singura modificare de fapt că proporțiile problemei s'au lărgit în paguba noastră.

Ascultați-l, domnilor scriitori, parlamentari și profesori universitari! Poate că zări luminoase din energia lui sufletească se vor coborî peste sufletele ofilite în îndoială dornice de reclamă jidovească, și va săvârși minunea să grupeze pe toți fiii luminați ai neamului în jurul altarului, la care se oficiază cultul adevărului fără reticente și al curajului civic, neînfrânat prin disciplina de partid.

Era pe timpul când fierbeau creștinii din peninsula balcanică, favorizați de Imperiul rusesc, străduindu-se să afle calea cea mai scurtă spre a scutura jugul turcesc. Diplomația dela Petersburg, urmărind planul secular de a distruge imperiul otoman în partea lui europeană, sprijinea toate revendicările creștine. În această atmosferă, din care în mod fatal a izbucnit războiul pe la 1877, Rusia ceruse cu un an mai înainte drepturi pentru creștinii din Turcia. Jidanii profită de situația turbure spre a profunde și ei drepturi, organizând o conferință pan-iudaică. Cu acest prilej, în Dec. 1876 și Ianuarie 1877, Mihail Eminescu tratează chestiunea jidovească în «Curierul de Iași» sub titlurile *Iarși Evreii, Evreii și Conferința*. Reproducem mai în jos ambele articole, așa cum le-a retipărit *DI Ion Scurtu* în volumul *I. M. Eminescu, Scrieri politice și literare*, editura Minerva, din 1905, pag. 104—116, lăsând la o parte câte-va fragmente, cari nu ating direct chestiunea jidovească.

Itată prețiosul lor cuprins:

Agitațiile Evreilor din România în străinătate. ¹⁾

«Timpul» reproduce după «Indépendance belge» următoarele:

Alianța universală a Israelitilor s'a unit de curând cu ideea unei conferințe de Israeliți, a căreia inițiativă o luase nu de mult Anglo-Jewish Association. Această conferință la care trebuie să ia parte delegații tuturor asociațiilor israelite din Europa, are de scop de a asigura Ovreilor din Turcia drepturile ce se propune a se acorda populațiilor creștine. Ea va avea loc la Paris, la 11 Decembrie, sub președinția d-lui Crémieux, membru al senatului și președinte al Alianței Universale. Cererea (conferinții) va fi prezentată sub forma unei note care va purta sub-semnătura tuturor societăților evreești din Europa. — Evreii din România trebuie să aibă partea lor din aceste beneficii întocmai ca și cei din Serbia. România mai ales va da loc la o discuțiune cu toful specială în sânul conferinții. — Se pare că Evreii din România sunt privați de drepturile civile și politice, cu toate că terminii Constituțiunii nu prescriu nimic de felul acesta în privința lor. Conferința își propune dar de a face astfel încât să nu se introducă în Constituție clause care ar putea să legalizeze situațiunea actuală a Evreilor din România. Jewish Chronicle propune ca primele ședințe ale acestui congres să se ție cu ușile închise.

Un autor francez, al cărui nume nu-l mai fimem minte, a arătat că din cele mai sângeroase sacrificii ale omenirii, neamul care s'a folosit mai mult, fără să riște nimic, au fost Evreii. Va să zică de aceea ar fi cheltuit Rusia zeci de milioane ruble și ar fi pus în mișcare sute de mii de suflete creștinești, de aceea și-ar fi pierdut Serbia floarea finetului, de aceea cheltuim noi cu întreținerea armatei aproape 250.000 lei pe zi, pentru ca din aceste sudori amare ale țărânului nostru, a celui sârbesc, a oierului muntenegrean, a Rusului să se folosească în mod egal — Evreii, ei cari'n presă au fost contra creștinilor, ei cari ne-au băjocorit pe noi; pe Sârbi, pe Ruși, ei, cari prin jurnalistică lor fărnica și mincinoasă ne numesc semi-asiati, semi-barbari. Apoi să ne ierte d-nialor! Conferința s'a adunat pentru a regula starea celor, cari au suferit și s'au sacrificat, nu a acelor, cari din aceste suferințe și sacrificii s'au folosit și astăzi ca totdeauna. *Cine nu-și varsă sângele pentru petecul său de pământ strămoșesc, poate să precupească*

înainte chibrituri și vacs, dar va face bine să ne lese în pace.

Puterile europene au recunoscut înșile că pretențiile Evreilor în România sunt neîndreptățite. Austria și Rusia au încheiat deja tractate în acest sens cu România, cine nu le va încheia tot ast-fel, poate să ne scutească cu dragostea. Conferința se va feri de sigur de a amesteca în discuții chestiuni, care să le complice și mai mult. *Cât pentru Români, egala îndreptățire a 600.000 de lipitori și precupeți este pentru ei o chestiune de moarte și viață, și poporul nostru cred c'ar prefera moartea repede prin sabie, decât moartea lentă prin vitriol.*

Concedem că între acești 600.000 va fi unul la sută, care să producă ceva prin sine și să ție la țară și la popor, dar când în țară avem 700.000 de lucrători, care produc, țărânii, nu înțelegem alături cu aceștia 600.000 de speculanți ai productelor, încât fiecare Evreu să trăiască din precupețirea muncii unui singur țaran român. Drepturile d-nialor civile și publice nu însemnează decât dreptul de a exploata poporul nostru în bună voce. Plece 99 procente în America, să-și câștige acolo prin muncă productivă pâinea de toate zilele și atunci cu cei ce vor rămânea ne vom împăca ușor, dar pân' atunci să mai fie șapte alianțe, ca cea universală, care să conspire cu ușile închise în contra nației românești, noi vom ști să le arătăm totdeauna lungul nasului, căci nu ne speriem nici de injurăturile presei jidovești, nici de declamațiile oratorilor idealști, pe câtă vreme e vorba de existența poporului nostru. *Dacă voesc să ne cucerească, n'au decât s'o facă... fășiș, ca toate națiile, cu arma n' mână.* Dar cu tertipuri și apucături nu merge deocamdată. În numărul, în care sunt la noi, Evreii rămân străini de rit creștin, ce nu se pot nici contopi cu poporul nostru, nici nu pot pretinde mai mult decât de a fi suferiți și *ne pare că n'au nici o cauză de a se plânge de toleranța noastră.* Dacă gustul li-e numai decât după drepturi egale, conform »contractului social«, iată Austria și aproape, apoi Germania, Anglia, Franța, Italia, cine-i oprește a merge cu drumul de fier, unde le vine la îndemână, ca să se bucure de toate drepturile posibile?

Putem spune cu drept cuvânt și tare: că poziția Evreilor, în țările în care nu se bucură de egalitate, e cu mult mai bună, decât acolo unde ei se bucură de ea; de aceea geme Rusia de ei, de aceea ne-au inundat pe noi. Ori unde e teren pentru neagra speculațiune, Evreul e-acasă, iar vaietele și plângerile contra persecuțiunii sunt moffuri, care să acopere de mai nainte

modul neomenos, în care sug țările, pe cari au căzut ca lăcusta.

Că sunt și Evrei, ce merită egala îndreptățire — cine o contestă? Dar noi nu suntem Sabaot, care voia pentru numărul mărginit de Evrei folositori țării, să dăm depline drepturi sutelor de mii de venetici neproductivi, cari în ultima linie frăesc din precupețirea muncii, ba a vieții poporului nostru.

Despre drepturile politice ale Evreilor. ¹⁾

I.

O seminție, care câștigă toate drepturile fără sacrificii și fără muncă, e cea evreească. La orice popor drepturile publice și private au fost rezultatul unei munci seculare și a unor sacrificii însemnate. Dacă există aristrocrația, cu prerogative deosebite, acestea erau compenzația muncii războinice; dacă țărânii, care pretufindenea au fost aserviți, au izbutit în urmă a se vedea stăpâni pe bucățile lor de pământ, aceasta a fost oare-cum răsplata pentru că în vremi trecute ei singuri au purtat greutatea instituțiilor; dacă partea clerică s'a bucurat de prerogative, ea a și împlinit o sarcină de cultură, pe care, în împrejurările date ale evului mediu, nu putea îndeplini o clasă de raționaliști.

Clerul a desbătut popoarele nouă ale Europei din mrejele unor cradințe și obiceiuri în care puterea fizică juca cel dintâi rol, căci dovedit este, că atât zeul suprem al Germanilor, ca și cel al Celșilor și al Slavilor a fost, un Dumnezeu al războiului, al sângiurilor, un Dumnezeu al puterii brute. Îmblânzirea treptată a lumii nouă este un netăgăduit merit al religiei creștine; afară de aceea ea a mai fost și păstrul culturii antice.

Ce serviciu a adus omenirii îndărâtnicul și egoistul neam evreesc? Ocupându-se pretufindenea numai cu traficarea muncii streine, alegându-și de patrie numai țările acelea, unde prin deosebite împrejurări s'a încuibat corupție, ei urmează în migrația lor pe pământ tocmai calea opusă omenirii întregi. Căci neamurile reîntineresc dinspre Răsărit la Apus. — *Evreii merg dinspre Apus spre Răsărit.* Pe când țările romanice reînvigoresc prin migrarea popoarelor germane, ce curseră din Răsărit, Germania însăși ajunge la mărirea de astăzi prin energia unei rase slave germanizate, America înfloreste prin colonii europene, care toate urmează marea cale a soarelui, Evreul trece din Germania în Polonia, din

¹⁾ C. d. I., No. 133 din 5 Dec. 1876, la »Diverse«, sub titlul Iarâși Evreii.

¹⁾ Apărut sub titlul Evreii și conferința în C. d. I. No. 2, din 9 Ianuarie, 1877, la »Revista externă«.

Polonia în Rusia, din Austria în România și Turcia, fiind pretutindenea semnul sigur, simptomul unei boale sociale, a unei crize în viața poporului, care ca la Polonia se sfârșește câteodată cu moartea naționalității.

Dar oare în ce constă corupția socială, acest element, care-l atrage pe Evreu c'o putere elementară? Ea consistă în disprețul muncii, care cu toate acestea e singura creatoare a tuturor drepturilor. Când munca unei clase într'un popor nu mai echivalează drepturile de care ea se bucură, atunci acea clasă e coruptă, atunci ea trăește din traficul unei munci streine, atunci ca seamănă cu Evreul, care nicăiri nu face altceva decât precupește lucrul străin.

O nație ca a noastră, unde cine știe a scrie și a ceti a contractat deja privilegiul de a fi funcționar al Statului, trebuie să se aștepte ca funcțiile ei vitale, care se întemeiază pe muncă, să găsească — de nu o sublinse — cel puțin un surrogat în meșterii și negustorii răi, pe care străinătatea îi svârle din sânul ei, ca pe niște elemente netrebuincioase.

Dar odată stabilit, că la imigrarea Evreilor vina e parte și a noastră, cari am crezut, că fără o muncă echivalentă putem introduce la noi toate formele de cultură occidentală, băgând în ele scribi de rând, oameni fără știință de carte sau cel mult advocați, revenim la Evrei și-i întrebăm — unde se spun minciuni prin gazetele străine, căci minciuna este spiritul negri speculații — ci de ce se plâng?

În Austro-Ungaria ei au toate drepturile posibile și imposibile, de ce vin la noi? În Rusia sunt egali cu Rușii (sic) — de ce vin la noi? În Turcia le zâmbeste egala îndreptățire — ce caută la noi? Sau n'au știut ei, subț ce condiții numai pot trece în România? Sau n'au știut că în această țară nu pot fi decât cel mult suferiți, că această țară, din nefericire pân'acum locul de luptă între roiriile Răsăritului și așezările Apusului, a ajuns să răsuflă și că e sătulă de stăpâni, pentru a nu mai voi stăpâni evrei?

Ne pare rău de acei puțini Evrei cari, prin valoarea lor personală, merită a forma o excepție, dar restul...? Prin ce muncă sau sacrificii și-a câștigat dreptul de a aspira la egalitate cu cetățenii statului român? Ei au luptat cu Turcii, Tatarii, Polonii și Ungurii? Lor li-au pus Turcii, când au înfrânt tractatele vechi, capul în poale? Prin munca lor s'a ridicat vaza acestei țări, s'a desgropat din învăluirile trecutului această limbă? Prin unul din ei și-a câștigat neamul românesc un loc la soare? *De când rachiul este un element de civilizație?*

Prin legea monopolului băuturilor spirtoase s'a hotărât ca numai alegătorii în comună să poată fi cârciumari la țară. Cu drept cuvânt. Ce garanții poate da o venitură, un nimene, un sudit kesaro=kräesc, că băuturile nu vor fi falsificate, cum și sunt, deci stricăcioase sănătății. Deja deputații țărani din adunarea adhoc s'au plâns prin memoriile lor, că acești oameni le otrăvesc beuturile, prefăcând zilele de odihnă legiuită în zile de omorâre lentă și sigură.

Astăzi când un prefect oprește de la acest trafic pe un Evreu, Pesther=Lloyd, organ redactat de Evrei și după el Journal des Débats (idem), descriu scene sălbatice din Turkestan ca pe trecându-se în România. Fie liniștiți. Un fir de păr din capul suditului kesaro=kräesc n'a fost atins de nimenea, nici averea lui mistuită de mâinile populației românești.

Un agent al guvernului unguresc svârle dintr'o școală zidită de Români băncile afară, esmite pe învățător și pe preot, își bate joc de un sat de grănițeri, care deapurea au luptat pentru Casa de Austria, căroro Maria Teresia le-a cusut cu mâna ei proprie o flamură cu inscripția: »Virtus romana rediviva«, — făcut-a caz presa austriacă din aceasta? Nici vorbă. Dar un prefect în România cufază a opri pe un Evreu, de a vinde beuturi spirtoase într'un sat? Persecuție, pradă, nelegiuire.

Se'nțelege. Punând odată mâna pe presa europeană, care în genere nu mai are de ținută luminarea, ci ațâțarea urilor între clase și popoare, ușor li-i să spună ori-ce minciună patentă. Publicul cafenelelor, blazat de ipercultura europeană și setos de noutăți de senzație, găsește plăcere în citirea monstruozițiilor, ce se vor fi petrecând în România. *Evreii fac din jurnalistica europeană ceea-ce au făcut din băuturile spirtoase la noi — otravă.* Ei au încercat a otrăvi și literatura germană cu acele scrieri, pe care oamenii cu'n simțământ mai firesc le numesc franceso=ebraice, ei au introdus ușurința parisiană în discuțiile cele mai grave, veninul în relațiile sociale; în Austro-Ungaria sumuță popor contra popor, în Germania confesie contra confesie și gintă contra gintă. Evreul, care redigează Pesther=Lloyd și sumuță pe Maghiari contra Germanilor și a celorlalte naționalități, este acelaș, care prin Neue freie Presse sumuță pe Germani contra Maghiarilor. În toate țările țin cu cel tare, nici odată cu cel apăsător, și se unesc cu acela întru traficarea și exploatarea puterilor pozitive ale poporului.

Prigoniți n'au fost la noi Evreii nici odată. Restricții judiciare au existat

pentru ei totdeauna, dar nu din cauza religiei. Ștefan=Vodă cel Mare întârește câtorva Evrei, veniți din Polonia, libertatea confesiei, dreptul de a-și clădi sinagoge, un drept pe care Turcii, așa numiții noștri suverani, care de pe la 1560 au început să ne calce tractatele, nu l'au avut nici odată, deși confesia mozaică e pentru spiritul ascetic și îngăduitor al religiei creștine tot atât de străină, ca și cea mahometană. Afară de aceea aveau dreptul liberei negustorii cu manufacturi străine, — dar aceea se mărginea totul și așa ar fi trebuit să rămăie. Meseriași și proprietari nu puteau fi, căci proprietatea emana dela Domnie și era străns legată cu contribuția de sânge, la care nimenea nu i-a poffit nici când, și dela care, chiar când îi poffești, știu a se sustrage, făcându-se sudii austriecești, deși sunt născuți în România din supuși rusești și n'au văzut Austria cu ochii.

Cu'n cuvânt Evreul nu merită drepturi nicăiri în Europa pentru că nu muncește; iar traficul și scumpirea artificială a mijloacelor de trai n'au este muncă, și aproape numai într'aceasta consistă a Evreului. Evreul nu cere, ca clasa de mijloc din secolul al XVIII-lea, libertatea muncii productive, ci libertatea traficului. *El e vecinic consumator, nici-odată producător și de sigur că numai cu foarte rară excepție se va găsi într'adevăr câte un Evreu care să producă.* Dacă e meseriaș, e superficial, lucrează numai pentru ochi. De aceea chiar la noi, unde împrejurările ar trebui să-i silească la muncă, vom găsi că ei reprezintă meseria superficială. Cel mai solid meseriaș e și aiei în țară Românul sau Germanul sau Cehul, niți odată Evreul. El reprezintă concurența nesănătoasă a muncii reale, superficiale cu munca dreaptă și temeinică. »Ești și rău« e deviza Evreului, până ce ruinează pe lucrătorul creștin, »scump și rău« e deviza lui, când rămâne stăpânul pieții.

II.

Cine știe, cât de departe suntem de-a urî pe Evrei — și aceasta o poate pricepe orice om cu privirea clară — acela va vedea, că în toate măsurile noastre restrictive numai dreapta judecată și instinctul de conservare au jucat singure rolul principal.

Pericolul nu este în împrejurarea, că Evreii ar acapara toată proprietatea, ci într'aceia că ei nu sunt — nu pot fi români, precum în genere nu sunt nici nu pot fi germani, engleji, francezi, italieni. De ce să ne înșelăm de bună voe, arătând că înlăuntrul altor nații ei au ajuns la cutare sau cutare grad de cultură? Nu vedem azi, că simțământul de rasă e mai puternic în

ei decât patriotismul, decât iubirea pentru nația, în mijlocul căreia trăesc?

Nu-i vedem formând prin »alianța israelită« o internațională curat ebraică, după a noastră părere mai periculoasă, pentru că e mai mincinoasă, decât cea a lucrătorilor sau aceea a iesuiților?

Dar ce reprezintă »alianța izraelită« cu filialele ei din America, Anglia, Austro-Ungaria, Franța, Italia, România? Se pretinde că, fiind Evreii pretutindeni oprimați, această alianță are de scop să-i scape de opresiune.

Să vedem, ce grozav de oprimați sunt la noi.

Comerț și capital în mâinile lor, proprietatea urbană în cea mai mare parte în mâinile lor, arenzile de moșii în Moldova idem, pe subt mână tot debitul tufunului și al băuturilor spirtoase, negoț de import și export, cu'n cuvânt toate arteriile vieții economice care se bazează pe speculă. În ce consistă grozava opresiune, de care se plâng? Și dacă se plâng, de ce nu aleg alte terenuri decât România, alte țări unde sunt în toate egali cu cetățenii statului? De ce nu Austria, Franța, Germania ș. a.?

De ce? Pentru că nu există opresiune, pentru că nu există persecuție — iar drepturile câte nu le au, nic, nu le merită.

Ei singuri — cu totul deosebiți și având tendințe deosebite de popor, vorbind în familia limba germană, a bonași la ziare dușmane nouă și hrănind împotriva noastră un spirit dușmănesc și cuceritor — ei singuri nu compensează întru nimic munca poporului, care-i susține. *Apoi sunt totdeauna o armă a străinilor în contra noastră.* Până și Ungurii — cari nu mai în gropi nu dau de cumiști — își închipuiau într'un rând o stăpânire o Moldovei prin Evrei și Ceangăi, pentru că știau că Evreul s'ar asocia cu ori și cine împotriva poporului românesc.

Și astăzi, când poate existența noastră e în joc, când ni se dispută drepturi seculare, emanate din capitulațiile luminaților Domni ai acestor țări, tot ei și prin uneltirea »alianțelor« ne îngreiază poziția, trecând peste capetele noastre, cerând drepturi dela străini, dela dușmanii noștri chiar.

Știu d-nialor ce i-ar aștepta în Germania pentru o asemenea faptă, pentru gravura din »Monde illustré«, pentru articolul mincinos din »Pesther-Lloyd«, pentru apelările la străini în trebile interne ale țării? Munca silnică sau închisoarea.

De aceea vom resuma judecata în forma unui fetva al Șecului-ül-Islam zicând:

Legea zice, că cine conspiră cu străinii în contra instituțiilor țării și

a poporului în mijlocul căruia trăește, — este un trădător.

Merită un trădător drepturi?

Nu.

*

Iată domnilor scriitori, parlamentari, profesori universitari judecata celui mai profund cugetător român din a doua jumătate a secolului trecut. El a spus un adevăr care stă deasupra confinșelor politice, așa încât fapte ulterioare nu s'au ivit decât spre a-l confirma odată mai mult.

Oare Jidanii nu au fost trădători în armată, în timpul războiului de întregire a neamului? Nu au fost unelea Neamțului cufropitor în teritoriul ocupat?

Și totuși au dobândit drepturi în așa măsură, încât s'ar fi îngrozit un Eminescu, un Vasile Conta, un Mihai Kogălniceanu, un Ion Brătianu, un Vasile Alexandri și toată pleiada bărbajilor, cari luptând la 1879, au salvat România mică de robirea jidovească. Prin articolul 133 din Constituția dela 1923 s'au nesocotit consecințele unui adevăr istoric, impunându-se o soluție care jignește profund simțul de con-

servare al nației. Dacă nu ar fi fost impusă din afară sub amenințarea că altfel nu ni se recunosc granițele noastre etnice ca frontiere politice ale noului stat român, fiecare ar avea dreptul să aducă cea mai gravă acuzație de neprevvedere guvernărilor dela 1923. Ei nu au putut lucra cum dicta simțul autohton de conservare națională, fiind simpli agenți executori ai unei voinși streine, ai Jidovimei internaționale, atotputernică la încheierea tratatelor de pace. Când în asemenea împrejurări Jidanii au obținut drepturi politice în România întregită, și când prin acordarea acestor drepturi se demonstrează pe fiecare zi apăsarea crescândă a dominației jidovești în toate ramurile de activitate, cum puteți domnilor potențați liberali să afirmați că articolul 133 a șters dela ordinea zilei chestiunea jidovească? **Ea există: se pune mai grav și mai acut ca ori-când,** isvorând dintr'o boală organică a nației românești, care va avea vitalitatea să se tămăduiască singură, dacă cei chemați să o conducă nu sunt în stare să-și facă datoria.

I. C. CĂTUNEANU

Marele proces al Românilor din Maramurăș

III.

Așăzările astfel sunt plănuite, că fruntea pădurilor să fie dată în acarețele parazitarelor în mod arbitrar. S'a nesocotit legea XII din 1836 art. 12 — care impune de normă pentru așezarea acaretelor tragerea sorșilor.

În 1905 cu sentința 17882/1905 P. anexa III — discutată de evrei — ca lucru judecat și autoritate definitivă — s'au hotărât 8 zone de așezare după mărimea acaretelor după principiul comasării. Dar nu s'au observat nici acestea în 1926.

În zona primă — cea mai îndepărtată, dar și mai bună, la munte — trebuia așezat acaretul cel mai mare al composesorilor rămași în comunitate, apoi acarelele intereselor de obștie (Fondul școlar etc.), Statul etc. Dar acestea și acarelele românașilor au fost puse în zonă VII—VIII a defrișărilor. Ne întrebăm: ce-i cu autoritatea lucrului judecat? Pe cei mici Groedel numai așa i-a luat subt scutul său, dacă s'au vândut lemnoasele acaretelor ce vor primi și prin agenții săi Max Rapaport, Mihályi Petru, Urdea Ion și protopop Victor Stetz *parlamentari liberali* a încheiat la punerea în curgere a procesului în 23 August 1923 un contract colectiv, în înțelesul acestuia își vând lemnoasele acaretelor cu 45 lei metrucub molift și brad pe timp de 18 ani termen de exploatare,

primesc când se va începe exploatarea acaretului lor 5 lei de cubmetru avans și restul peste 18 ani, pe când societatea plănuită de Goedel din oameni fără căpătâi, de mult a terminat exploatarea și a și bancrutat — încât cei păcăliți în loc de 45 lei să se aleagă cu 5 lei de cubmetru, atunci când în Vișăul de sus uște este cel mai bun lemn din țară se plătește 200—300 lei de cubmetru esență.

Groedel nici când nu operează subt numele său — ci își înjghebează societăți fictive să scape de sancțiuni. Agenșilor săi le plătește de cubmetru esență 125 lei — adică 80 lei pro cubmetru „hapăș“.

La „Societatea Patria“, care este filiala lui „Hazai Fatermeló“ și „Fabanbank“ din Budapesta, a cointerestat tot județul: președinte e prefectul *Mihályi Gábor*, vicepreședinte *Mihályi Péter* fratele său și *Dr. Mihályi Florent*, alt frate (ginerile ministrului ungar de interne Hieronymi, care a desființat în 1893 Partidul Național Român!) este avocatul etc.

Alte cointerեսări de-ale lui Groedel sunt: „Fabrica de scaune din Sighet și Banca Comercială din Maramurăș“ — unde au ademenit prin promisiuni de tantieme grase toată lumea cu înfluiță — încât o mică excepție onorabilă aproape întreaga intelectualitate este trădătoarea țărâtimei și să com-

place în rolul de „şabesgoi“ Sperţul este enorm 80 lei la 1 1/2 milioane cubmetri molift şi brad face 120 milioane lei — mirosul milioanei a ameţit lumea. Acarelele acestea cumpărate astfel sunt plănuite a se aşeza să formeze un complex cu masivele primisime, încât dacă un creştin are pădure în acaretul său din cl. I—VI, e sigur, că aceia s'a vândut lui Groedel.

Pe cei ce nu s'au vândut lemnoşele i-au pedepsit: între aceştia este Simeon Balea preot, Andreica George Afătu, Erezii Kovassy şi Nasui etc. Ultimii nici nu primesc acaret, deşi în 1905 şi 1911 aveau şi din acaretul comun au fost uitaţi. Ce frumoasă dreptate în România visurilor noastre!!

Pentru a-şi justifica jaful, parazitării invoacă argumentele, că ei şi așa fură pădurile, nimeni foloase nu au, sunt bunuri moarte etc... De fapt exploatarea rațională în scară înfrântă le-au împedecat jăfuitorii în vederea segregării, dar din parchetele de foc anual ies 100.000 steri pentru încălzitul comunei și industria casnică de lemn de pe un teritor de 200 jug. cad. și țărani câștigă din lemn anual 12000000 lei, mai tot gratuit pășunatul și cheltuielile de susținere a compozesoratului!

Evreii numai din furt au, anual fură cu domni în cointeresare 20000 cubmetri esență, de îndeletnicirile și câștigurile grele ale românilor să feresc.

Este drept, că jaful averilor publice trebuie împedecat peste tot și compozesoratele organizate parte prin legea X din 1913 parte prin noul cod silvic și pentru exploatarea rațională în regiune proprie a compozesorilor cointeressați ar trebui estins regimul „Regna“ al grănicerilor din Bistrița și județul Năsăud — atunci am avea tabloul cultural, care îl înfrântă pe călător în Valea Bistriței Aurii când vine din Bucovina în Maramurăș: la stânga pădurile grănițrești și la dreapta compozesoratele brăcuite.

Trebuie să vină odată și o lume normală: cum sunt lucrurile nu pot fi nici dăinii — *cușitul a ajuns la os* și bolșevismul domnilor, care se numește politicianism trebuie să înceteze.

Dar dacă se aprobă planul de împărțire al compozesoratelor și fraudele segregărilor devin realități: de unde se vor lua parchete anuale de tăiat de 200 jug. cad. și pășunile? Căci după contractul jidovesc 18 ani pășunatul este oprit cu desăvârșire. De unde va câștiga populația nevoiașă sigur și pețuu 12000000 lei? Evreii vor rade restul de codru ce-a mai rămas și Maramurășul devine în văi teren de ezundări-prundiș și sus Karst. S'a gândit cineva la aceasta?

Autopotențierea efectelor — după ce și pădurile Statului se macină cu cele-

ritate febrilă — va produce în 8—10 ani rezultatul prevăzut și dezastrul neprevenit. Avem autorități să înțeleagă aceasta? Mai mint cei interesați, că poporul n'are câștig? Șomajele se simt — dar sunt generale efecte ale crizei industriei de lemn — o boală trecătoare, o tranziție până la asanarea crizei financiare. Peste tot lipsesc capitalurile — prin furt nu se poate ademeni numai capitalul parazit la noi.

Parchetul anual al Statului în Vișău este de 75.000 cubmetri, dela compozesorat se exploatează fie prin furt fie prin învârteli 25.000 cubmetri anual, avem deci 100.000 cubmetrii destul material pentru industria locală și asigurarea câștigului pentru populația plasei Vișău și Iza, dacă lemnul se prelucră aici, nu la cămara Sighețului, în Szolnok ori Fegyvernek cum dorește Groedel și ungurii săi, cari în Maramurăș văd „rezervoarul de lemn brut pentru pusta lor“.

Acest pericol trebuie încunjurat, materialul brut trebuie împărțit pe 80—100 parchete anuale — ca pe vecie să fie asigurat materialul brut de lemn în districhilor locale, ca poporul să aibă asigurată acasă câștigul său statornic și sigur. La Vișăul de sus s'a înfrânt cu 4 ani mai înainte „Școala de arte și meserii“ — trebuie să tindem, ca „Șvitiera României“ cum o numește dl ministru I. Nistor în conferința sa ținută în iarna a. c. la „Atheneu“ — să ajungă cu industria sa casnică de lemne la nivelul Tirolului Șviterei și atunci cu puțină agricultură și cu creșterea de vite — Maramurășul va înflori.

În schimb se vor duce pe vecie roiturile de „cazari“ oaspeți nedoriți din Galiția, cari numai jaful compozesoratelor îl mai așteaptă, — altceva nu au de sperat — spre întristarea „șabesgoilor“ renegați și coade de topor hămisite. Toate interesele superioare național-sociale-economice interzic admisibilitatea segregărilor compozesoratelor și desmembrarea lor. În urma autorizației primite de către d-nii Argetoianu și Stelian Popescu prin legile cu putere retroactivă din 1908 — continuând tradiția d-lor Cudalbu și Garoflid — pot salva prin ordonanțe urgente situația și a asigura viitorul Maramurășului, mai ales că în urma îndosierii pășunilor și admisibilitatea admisă cu sentința C/1901 este discutabilă mai ales că în baza ord. 18300/1908 M. J. art. 14 — Min. Agriculturii este domnul situației pe lângă că Min. Domeniilor este parte în proces. Dl Iuliu Maniu — a fost referentul legilor de salvare din 1908 și D=Luî poate mărturisii, care a fost scopul legislatorilor. La nici un caz nu — nimicirea muntenilor.

Acest proces în felul cum s'a ju-

decât și cum s'au privit multiplele interese de obște superioare — este icoana vieții publice, cu care nu ne putem fâli în vitrină.

Aici nu sunt optanți, să ne temem de Baba Europa, ci chiar patronii financiar ai optanților unguri voiesc a ne stârpi codrul și prin povestea moravurilor noastre ușoare stârnesc încurajarea revanșei la vecini. Ei confundă rușinile neamului din Maramurăș — șabesgoii — cu neamul întreg.

Doară trădarea de neam a Mahályenilor din 1918 și 1919 este caz de notorietate publică: D-nii N. Iorga și Gr. Filipescu le-au eternizat rușinea în anele parlamentului. *De profopopul Victor Ștez* din Vișăul de sus — l'a caracterizat dl N. Iorga în notele sale de drum: „Neamul Românesc în Ardeal“ — prinzându-l în flagrant când se închina Idolului „Szent-László-Király“. Ca stipendiat al lutheranului V. Papp Simon — de 25 ani joacă eartii, bea și-și demoralizează credincioșii, pe cari sufletul său de ungur după mamă îi disprețuește. Ca econom al compozesoratului împreună cu Pop Simon, cu Man Lajos, Man László președinti impuși ai compozesoratului și cu Man Vasile socrul lui V. Papp Simon și avocatul comp. — în complicitate cu evreii pregătește depozedarea credincioșilor săi și chiar a bisericii ca compozesor. Biserica a fost clădită și susținută de către compozesorat: cine o v'a susține de acum?

Acaratele bisericilor din Vișău sunt cu 50 procente mai rele ca în 1911 și nu a făcut recurs iar pe episcop l'a informat voit fals.

În anul 1926 a preferat cărțile liturgiei în Joia-Mare și n'a slujit „Moșii“ nici s'a cuminecat elevii școlilor, iar în campania electorală din Iunie vorbirea de program s'a ținut o ungurește în sinagoga din Vișăul de sus și s'a poclonit în fața „thorei“.

Tot aceasta muțră bisericească a garantat împreună cu degeneratul pretor Komán Gyula, (care a împedecat înfrântarea „Ăstrei“ în 1911, a ars cărțile române și în 1924 nepedepsit a numit la un banchet public pe dl ministru Anghelescu „hoț, a furat școala maghiară din Vișău“) contractul de alianță a notarului evreu din Moissă Rotschild Fülöp cu preotul Komán Bandi referitor la zona de interese a butinurilor lor din pădurea bisericească și cea comunală.

După atâtea merite — trebuia să fie numit senator liberal, ca reverenda sa întinată să o pună în serviciul evreilor. Nepotismul local: Papp-Mihály-Man-Komán și Jurka, vechile coade de topor tiszaiste au lipsă de măști noi — de brăiele roșii proto-popești, spre a putea momi și înșala

lumea. Loteria aceasta de cointere-saji în frunte cu Urdea, ginerele Dnei V. Papp Simon — este cauza tuturor relelor din județ. Până acuma Pellenii, mai nou Mihai Condruș, le este protectorul în București, unde — neștiind românește să poată fi înțeleși — au lipsă de patroni. DI M. Condruș în „Viitorul” a și pornit campanie în favorul evieilor și a parazi-tarilor locali.

Nu știu, care-i conduita actuală a D-lui, dar dlui Argetoianu îi recom-mand dictionul latin „cave...”. Com-posesoratele trebuiesc salvate și pusă bază prosperării românilor, cari ne apără și susțin România și neamul.

Maramurașul trebuie scos de sub călcăele politicianismului cointeresat la nedreptăți, cultivat, împrumutat după revizuirea expropriierilor cu aplicarea art. 9, 24 și 32 din legea Reformei Agrare și prin reorganizarea coopera-țivelor compromitate de către Maffia locală.

DI N. Iorga în conferința sa re-ceptă ținută în Cluj constată: „Este trist, că acest popor odată așa de mândru a ajuns în Maramuraș în halul în care se află” — și recomandă fi-nerimei să fie apostolii acestui ținut.

Nu numai finerimea ci toată sufla-rea românească trebuie să se alarmeze de planurile pusă la cale pentru de-posedarea și exterminarea celui mai prețios element al românismului.

În Sighet și București se lăfăesc, în bine parazității Maramurașului, elevii Porcului și continuatorii tradiției școa-lei porcine.

Să le dăm întâlnire.

Trbuie să înțelegem: „Acui e pă-mântul a aceluia e țara!”

Dr. VASILE FILIPCIUC

Nota Redacției.

În fața acestor acuzațiuni precise protopo-pul Victor Stetz'are datorită să răspundă spre a face lumină; dacă tace înseamnă că este vi-novat. Și dacă este vinovat nu merită, după judecata opiniei publice românești, să mai poarte haina preoțească.

în sufletele vitejilor ce plecau la luptă, însetoșați de glorie.

Contrastul între generația trecutului și cea de astăzi e prăpăstios. Sficiunea scriitorului român față cu idealul sfânt al poporului din care a crescut, e in-explicabilă.

Scriitorul român are datorința mor-rală să iasă din solda inamicului: ji-danul, — să se debaraseze de arpile lui ocrofitoare.

Atunci se vor scrie mai puține fle-căreli bombastice, beția de cuvinte va fi încunjurată și punându-se pond pe idei sănătoase, în concordanță cu in-teresele neamului, scriitorii români își vor crea o clasă de cetitori, vor con-tribui la dezvoltarea gustului de citit în masa românească, atât de dornică de cultură.

În butul acestei letargii semnificative mișcările studențești au scos totuși la iveală mai multe talente tinere, cari treptat încep să se impună și să taie căi noi în ogorul literaturii noastre, atât de înțelenit astăzi.

Printre acești fineri idealisti și de talent incontestabil îl socotim și pe d. Corneliu Georgescu.

El a înflorit întocmai ca un oltoi sfios și fraged într-o grădină plină de măracini și fiecare suflare de vânt a-meniința să-i scuture florile. Dar nu s'a clătinat, și florile încep să se trans-forme astăzi în fructe părguite.

Cartea mai nou ieșită din tiparniță a dlui Georgescu este o piesă în 4 acte, cu titlul: „Vremuri de restriște”.

Am citit-o de câteva ori și a pro-dus asupra mea același efect.

Nu voi discuta la acest loc tehnica piesei, pentru că autorul e la începutul carierei, am însă cuvinte de laudă pen-tru sentimentul românesc care svăc-nește cu putere dela întâia frază până la cea din urmă.

Piesa dsale conține o hrană sufle-tească foarte necesară astăzi și ar fi bine să fie răspândită în toate cercurile românești.

Lată în câteva cuvinte subiectul ei.

În act. I. vedem o stradă dintr'un sat al Moldovii. Acțiunea se petrece în anul 1916.

Bubuituri de tun, răniți, lupte sân-geroase, sgomot de arme, sânge la fiecare pas. E ceasul tristei cumpene. Trădarea soldaților jidani, cari fac spio-naj pentru armata nemțească e dezas-truoasă.

Ovriul Herșcu acuză din invidie pe crășmarul român din sat că face spionaj împotriva Germanilor și astfel îl jăfuește de întregă averea.

În timp ce acest fruntaș țaran e dus la spânzurătoare, se întâlnește cu fe-ciorul său, studentul Ștefan, care a-semenea este arestat. Acesta îi cade în brațe. E o scenă foarte mișcătoare.

Cuvinte în jurul unei cărți

— C. Georgescu: „Vremuri de restriște” —

Pentru vremuri mari trebuie oameni mari. Acesta e un adevăr netăgăduit.

Astăzi oamenii mari se pot număra pe degete.

Fac aluzie numai la scriitorii români, cari au uitat la timpul oportun să-și spună cuvântul în chestiunea mișcări-lor antifemite, fie de teama unor ris-curi de glorie timpurie, fie de a sacri-ficiilor aparente.

Vecinicul basm: omul care fuge de propria sa umbră.

Ei și-au acoperit ochii să nu vadă sângele creștinilor, și-au înfundat ure-chile să n'audă strigătele de ajutor ale finerimii universitare în luptă cu ele-mentul jidovesc, care ne cutropțește țara.

Prea multă indiferență față de nea-mul care îi alintă și în zile de sărbă-toare le încunună frunțile cu eternă laudă.

Scriitorii noștri în loc să sară întru apărarea dreptății, când lupta antise-mită se apropia de un punct culmi-nant, în loc să toarne în versuri pline de viață suferința jugului jidovesc, în loc să închiege opere nemuritoare din clocotul inimilor cari bătaau și bat ro-mânește, au stat închiși în separeurile localurilor otrăvite de duhoarea alcoolu-lui și în cari mișună ca furnicile fe-meile decăzute, au scris reviste pentru Tânase, au tradus romane în fascicole pentru Herț, otrăvind bunul simț pu-blic, ori au făcut cerșetorie pela mi-nistere invocând mila puternicilor zilei

și îndurând cu bărbăție de martiri, cel mai brutal dispreț al lor.

Nu e și aceasta o dovadă semni-ficativă în plus, că ghiarele jidovești au pătruns adânc în inima țării și-o scurmă fără milă, otrăvind-o?

Nu fac personalități și nu intențio-nez să dau nici direcții. Cuvintele mele sunt simple constatări.

Dar pun o întrebare: au, fiul rățăcit nu s'a întors pe calea adevărului?

Scriitorii români nu trebuie să dea dovadă de servilism, căci acest lucru e desonorant.

Un scriitor mare trebuie să țină cont de îndemnurile sale firești și de im-boldul propriei conștiințe. A gâtui a-ceastă conștiință de dragul aurului celor cu nas coroiat și cu sufletul vândut Satanei, însemnează a făptui voluntar cel mai de neertat păcat: păcatul tră-dării de neam.

Ceeace nu e firesc, ceeace e scris la comandă și pentru anumite interese meschine, poate aduce numai gloria de o clipă, căci aureola eternă o poate da numai neamul. Și neamul nu răs-plătește decât pe aceia cari au știut să creeze din durerea și bucuria lui pro-pria lor durere ori bucurie.

Scriitorii generațiilor trecute au ră-mas înscrisi cu litere de aur în cartea neamului, tocmai pentru lupta națio-nală ce au purtat-o. Ei erau totdeauna în fruntea mișcărilor românești, erau primii soli ai bătațiilor, dădeau sem-nalul de alarmă și turnau foc sacru

Tatăl său cu glas de martir îi spune:
— Tu trebuie să trăiești, să mă răș-
buni și să lupți pentru neam!

În actul al II-lea vedem o piață publică dintr'un oraș al Moldovei. După războiul de întregire al neamului cu câțiva ani.

Ovreiul Herșcu ajuns multifilionar grație averilor țăranilor spânzurați de germani la însinuările lui, cari au trecut în proprietatea sa, își bate joc de tot ce e lege românească, de tot ce e sfânt în țara aceasta. E tipul parvenitului parazit.

E protectorul prefectului Pătruț, îl miște cu bani, lovește pe țărani, le ia vitele și pădurile. Auzim aici pe studenta Ileana spunând bătrânului ei părinte:

— Dreptatea se împarte azi pe bani, tată, și noi n'avem bani ca să ni-o cumpărăm!

E o scenă zugrăvită deplin, real și cu multă putere de pătrundere și înțelegere.

La un moment dat prefectul Pătruț se aruncă asupra studentei Ileana, care a venit să ceară dreptate pentru tatăl ei, ca o fiară turbată, încercând s'o desonoreze.

Atunci apare Ștefan Dascăluș, fiul țăranului fruntaș spânzurat de Nemți la însinuarea nedeamnă alui Herșcu, fostul răzar al satului și astăzi protectorul prefectului. Acesta indignat înhață pe prefect de gât, îl culcă la pământ sub genunchi, salvând astfel cinstea tovarășei sale de carte și de idei.

În actul III. prefectul își răzună. Leagă pe Ștefan în lanțuri și-l aruncă în noaptea temniței, supunându-l unui tratament barbar. Apoi împreună cu Herșcu îl cercetează și-i fac propuneri de „convertire la calea adevărului”, promițându-i aur, slujbe și trimiterea în străinătate. Dar Ștefan Dascăluș e un caracter de oțel, neșovăelnic și răspunde:

— Vom trece cu furtuna ce bântue afară peste hoiturile voastre de mâne și vom crea o Românie nouă, românească!

La un moment dat temnicerul mai introduce în aceeași celulă patru studenți arestați.

Urmează o discuție avântată, se îmbărbătează reciproc și studentul Vlad zice:

— Puterea poporului nostru e ca a șuvoiului de munte, ce curge de pe culme la vale!

Din depărtări se aude un dangăt de clopot și tumultul se apropie. Mii și mii de glasuri întonează „imnul studențesc”. Isbiri de topoare în porțile închisorii. Ștefan Dascăluș își sfarmă cătușele. Cei cinci studenți sparg ușa și în entuziasmul libertății, care stoarce

lacrimi de bucurie, lacrimile unui neam reînviat din morți se aude:

— De-acum să vină o lume împotriva=ți, popor român, nu te va birui!
Și la urmă:

— Zorii mării tale se arată, — la luptă, la datorie!

În actul IV. apar zorii libertății. Prefectul Pătruț, pe care îl așteaptă răsunarea mulțimii, pentru trădările săvârșite, pentru jaful banului public și pentru demoralizarea introdusă în administrație, într'o mișcare de spaimă se otrăvește și moare.

Pe urmă apare Herșcu, licheaua lipsită de orice simț de cinste. Se târâie pe pământ ca o viperă și împloărănd iertare, cuprinde genunchii lui Ștefan, gata să-l strivească.

La rugămintea Ilenei, Ștefan îl iartă.

Herșcu: „Dar unde să merg stăpâne, poporul mă omoară!”

Ștefan: La Palestina!

Iată deci lucrarea unui scriitor curajos, care nu și-a pus niciodată în-

trebarea, ce va zice presa jidovească sau jidovită — cum fac ceilalți scriitori.

Idealul dsale de a vedea neamul românesc salvat din ghiarele hidrei, îi este sfânt, și luptă pentru realizarea lui pe toate căile și cu arma și cu condeiul.

Piesa dlui Georgescu poate servi de pildă multor scriitori și vrem s'o vedem jucată cât mai curând.

Stilul în care e scrisă e clar și captivant, limba e dulce ca a cronicarilor, e adevărata limbă românească.

Avem toată încrederea că acest scriitor tânăr scriind și mai departe cu același entuziasm, cu același elan, cu același sentiment românesc, își va crea o strălucită carieră literară și un loc de glorie în istoria literaturii române, asupra căreia nu presa jidovească e chemată să se pronunțe, căci ea nu are acest drept în țara românească!

IUSTIN ILIEȘIU

Ce nu îndrăznesc intelectualii români să atingă în Chestiunea Moșilor

Revista „Societatea de Mâine” No. 41—42—43 din 30 Oct. 1927 se ocupă, pe două din trei părți al cuprinsului ei, de Chestiunea Moșilor și de Problemele sociale ale Munților Apuseni.

Referitor la această însemnată problemă națională — devenită prea actuală, de toată lumea discutată, iar de „Infrățirea Românească” scormonită de mul timp, cu dorința de a o vedea odată rezolvită, temeinic și cu dreptate — au scris în numărul sus numit Dnii Ioan Clopoșel, editorul și redactorul revistei, Dr. Valeriu Moldovan, deputat de Turda; Prof. Traian Mager Arad; Vasile Goldiș fost ministru, Arad; Nic. Hoiescu ing. inspector general; Dr. Vasile Pașca medic primar al Spitalului din Huedin; Ion Luca Ciomoc insp. gener. agr., Petru Suciș și Dr. Candin David senator Abrud.

Toate aceste articole dovedesc, că domniile autori au studiat temeinic chestiunea Moșilor; iar din soluțiunile propuse se vede clar, că fiecare dintrînșii ar dori să vadă rezolvită această problemă — zic ar dori, pentru că nici unul n'a pus chestiunea dela ordinea zilei în toată plenitudinea ei.

În cele ce urmează — sper, cu asentimentul ulterior al susnumiților domni — voiesc să întregesc aceia ce a lipsit din expunerile referitoare la cauzele, care au contribuit la mizeria în care se află Moșii; și referitor la propunerile pentru înlăturarea acestei

stări de mizerie. — Dar mai întâi o paranteză:

Singurul autor, care se ocupă adevărat de cauzele, care au contribuit la mizeria în care se află Moșii, este dl Dr. Vasile Pașca, medic primar al spitalului din Huedin. Domnia sa într'un articol bine documentat cu exemple luate din viața Moșilor, „ne arată că acest popor, până când era izolat de lume posedă o comoară neprețuită de calități trupesti și sufletești moștenite dela străbunii lor. — Azi însă, când drumurile de fer și șoselele le-au străbătut munții, pe care i-au despoiat de podoaba și de bogăția lor — pădurile, de când s'au făcut fabrici la poalele lor, mizeria s'a incuibat în colibele Moșilor; iar alcoolismul, sifilisul, tuberculoza și degenerarea consecutivă distruge acest falnic popor. — Mai departe ne spune, cum niște Români fără suflet (fără să-i gumească) în legătură cu reforma agrară au stors dela Moșul ciedul, cinstit dar naiv, milioane grele. — Unii profeți din finuturiile Huedinului vând rachiul poporului, alții au fost condamnați pentru furt, alți beau alătura cu poporul, în timp ce bisercile sunt pustii, iar sectarii se sporesc. Unii învățători sunt destrăbălați și imorali. În unele școale copiii trebuie să aducă lemne subsuoară pentru a încălzi sala de învățământ. Referitor la starea sanitară, ne spune, că poporul român din acele părți e ros de alcool, de sifilis,

de tuberculoză și de gușe. — *Medici sunt puțini, iar poporul îi ocolește, cercetând mai bine pe vrăjitoare. Hrana este proastă, locuințele nesănătoase și îmbrăcămintea slabă. Cărciume, cu brevet și clandestine, se vin cam la 100 de suflele una. — Sunt chiar funcționari financiari care vând beuturi în mod clandestin. Pădurile se devastează cu un vandalism de nedescris. Românii pasc pădurile și pepinierele de lăstar; Inginerii silvici nici nu și-au văzut ocolul, de sub îngrijirea lor, și nici nu știu ce se petrece în ocolul propriu. Comunicația e proastă, drumurile nepetruite și podurile stricate, administrația de-asemena nu e la datorie. Mulți primari în loc să ocrotească, jeteiesc poporul. Singură comuna Bologa are o cooperativă industrială și patru de consum.*

(De aici au fost gonit Jidanii, iar frunțașul Potra este Român veritabil! N. R.)

In acest articol de o valoare incontestabilă, după cum se vede din cele resumate, Dl Dr. Vasile Pașca vorbește de preoți, de învățători, de primari, de ingineri, de finanți și de alți slujbași păcătoși, dar nu spune că afară de aceste uscături ale neamului nostru este infipt — cu mii de ventuze sugătoare — în trupul poporului Românesc din munții Apuseni regiunea Huedinului, un monstru de parazit, ce se numește JIDANII.

De ce nu cutezați domnilor Dr. Pașca, Clopoțel, Dr. Moldovan, Tr. Mager, V. Goldiș, și ceilalți toți, să vedeți și să puneți pe Jidani în fruntea cauzelor — ca izvor al tuturor relelor — care au adus pe românii din Munți Apuseni, în general, iar pe cei din ținuturile Huedinului în special, la neagra mizerie, pe care ne-o descrie atât de plastic dl Dr. Pașca?

Oare nu această lepră a acaparat și a devastat „cu un vandalism de nedescris” pădurile Moșilor, în frunțe cu Tischler Mór, Fischer Ienő, și Sensieb Hermann ajutați de domnii și de deputații români — ce se numesc: Dr. Aurel Socol, avocat și deputat Cluj, Const. Bârsan deputat, București, Gheorghe Leon profesor universitar, Cluj, Dr. Petru Groza, fost ministru, Deva, Gh. Nedelcu București, Dr. Emil Hațiegan profesor universitar și deputat Cluj și Dr. Vasile Popp Cluj, lăsându-i pe Românii — care i-au ales deputați — fără păduri și fără pășuni?

Oare nu tot acest neam al lui Iuda, a făcut fabricile dela poala munților și deține absoluta majoritate a cărciumelor — cu brevet și clandestine — prin care alcoolizează și abrutizează pe nefericitul popor român din regiunea Huedinului?

Oare nu oculta jidovească susține cu bani propaganda baptistă și pe celelalte secte religioase — pentru ca să ne distrugă biserica noastră creștină?

Oare „uzinele și firmele ce și îndreaptă zborul de păsări de pradă spre alte regiuni, lăsând în urma lor munții pustii”, din articolul dlui Traian Mager, nu sunt tot Jidanii?

Dar oare pădurile din văile Drăganului, Buduresei, Someșului, Boiței, Iadului, Galbenei și Crișului negru — pe unde a umblat Dl Ioan Clopoțel — nu tot de Jidani sunt exploatate?

Dar cărciumele și depozitele de spirt din Hălmagiu, Vășcău, Beiuș, în mâna cui sunt? Oare nu tot în mâna Jidanielor?

După această digresiune, revin la cauzele care au contribuit la mizeria în care se află Moșii — punând în fruntea tuturor celor înșirate de sus-numiții domni:

1. Pe Jidani, ca debitanți — legali și clandestini de beuturi spirituoase; ca uzurari, ca acaparatori și devastatori de păduri; ca corupători ai funcționarilor publici; ca propagatori ai boalelor venerice, prin întrebuințarea cărciumelor ca localuri de perdițiune; ca susținători ai tuturor sectelor religioase; ca inspiratori ai doctrinelor subversive cum sunt socialismul și comunismul; iar în rândul al

2-lea: Lipsa de conștiință națională, atât la preoți și la învățători, cât și la funcționarii publici și la intelectualii români — ne mai vorbind de

bictul popor românesc din acele ținuturi.

Iar ca soluțiuni pe lângă măsurile propuse, de domnii autori, adaog următoarele:

1. Revizuirea Reformei Agrare în Munții Apuseni (propusă și de Dnii I. Clopoțel și Dr. V. Pașca) să se facă așafel, ca să se ia toate pădurile din mâinile Jidanielor, sau a societăților jidovite și să se dea Moșilor ca posesorată.

2. Să se ia toate brevetele de cărciumă — stărpindu-se cărciumele clandestine — și tot la două mii de suflele să se acoarde un brevet de cărciumă pe care îl va deține numai o cooperativă de consum, cu conducător Român.

3. Jidanii să nu mai aibă dreptul să se ocupe cu comerțul și cu fabricarea de beuturi spirituoase și în fine

4. La munte, slujbașilor de toate categoriile, să li se dea un premiu de activitate — peste salariile actuale — variind dela 60—100 Lei zilnic; dar în schimb să se exercite un control sever, dar conștiencios asupra tuturor actelor de serviciu, pentru a se constata lună de lună, dacă activitatea acestor funcționari este în consonanță cu legile țării și cu interesele naționale ale Națiunii Românești.

Cu adaosul acestora, suntem convinși că propunerile Domnilor, amintiți la începutul articolului de față — executate conștiencios — vor face din Munții Apuseni cuibul fericirii, în loc de cuibul mizeriei, cum este astăzi.

ST. PENEȘ

Evoluție și civilizație

1. A evolua va se zică a exista — viața în sine, — începând din nimic, — sau de la prima micime la care se referă, — apoi dezvoltarea, scara vieții în sus până la punctul culminant și de aci declinul cunoscut, scara 'n jos, — însă mai repede, — până iar la nimic. O nimic cât ești de mare căci tu începi și tu sfârșești!

Aceasta atât în ceriu sus, aștrii ce scilipsesc pe firmament în evoluțiunea universală, cât și pe pământ jos neamurile popoarelor sale. Pe pământ jos figurativ după senzul comun, pentru că în natură nu există nici sus nici jos, totul este una și una este totul: Mo-nomul Universal, el însuși în toată desfășurarea universală.

2. Civilizația este un produs al acestei evoluții prin transformare, cu tendința neîncetată spre progres prin puterea rațiunii — ca însăși progresul — putere din putere ca lumina din lumină. Punctul culminaat al unei civilizațiuni este atunci când sbuciumul

vieții a afins maximul de sensibilitate psihică, prin cea mai mare diferențiere nervoasă, în structura indivizilor săi.

Nu ne vom ocupa de popoarele altor continente încă cu diferite regiuni, ci numai de popoarele autohtone din Europa pur creștină, ca fiind în rândul lor și țara noastră.

Zic autohtone creștine, mai zic și'n substrat aric spre a nu se confunda cu veneticii evrei, semiți asiatici neaclimatizați încă mediului moral al Europei.

Cum vedem: toate acestea popoare sunt în plină evoluție de progres în toate ramurile științei, iar în cea ce privește partea morală în practica vieții din afară, sunt încă sub influența sufletului creștinesc, prin aceasta în substrat civilizația creștină ca fiind creștină baza acestei civilizații, este iubirea aproapei și aproapele este tot omul, deci aceiași iubire și pentru evrei cu toate acele de umanitate ce decurg de aci: iertarea îndelungată, toleranța, în-găduire.

Opus acestei civilizații în suflet cu mlădiere creștinească, se ridică tot mai mult sufletul rigid, — partea opusă, intolerantă, — din concepția mozaică.

Acest suflet nu evoluează pentru că el nu este un produs al evoluțiunii timpului după legile firești ale naturii, ci o creațiune specific evreiască după normele talmudului.

Norme staționare de aproape 4000 de ani, sau mai de timpuriu și mai precis de la anul 450 a. Chr. când evreul Ezra (sau Esdras) a restaurat pentateuhul lui Moise cu adăugirile criminale de ură și distrugere contra celor de alt neam, dar mai cu precizie în Deuteronom Cap. 6 V. 10 și Cap. 7 V. 16, ceia ce nu reeșă din partea pur Moise.

Așa că practica îndelungată a acestei religii, — în substrat veșnic contra celor de alt neam, — la evrei a format nația, caracterile și aptitudinile, însuși sufletul acestui popor cu aceste apucături, întocmai ca funcțiunea, oraganul. Și așa au rămas de mii de ani, fiind aceeași religie de ură.

Prin aceasta evreii sunt o lume antică, în substrat un suflet barbar și hapsin, cu aceleași apucături frică din vechimea Asiei, în contrast pretutindeni cu lumea nouă creștinească.

Prin ijdovime nu progres, nu civilizație, ci din contra, piedică.

De aceia se și observă că în decursul veacurilor jidanii n'au contribuit cu nimic la progresul omenirii, dar au profitat și speculat neîncetat invențiile celor de alt neam, în senzul progresului.

De rest, în practica vieții din afară: nu acte de umanitate pentru că vechimea din tagma lor nu cunoștea iubirea aproapelui cu actele de umanitate ce decurg de aci. Isus spunea Apostolilor săi și prin ei lumii creștine: *poruncă nouă dau vouă ca să vă iubiți unul pe altul*. Dacă porunca este nouă însămnă că până la Isus iubirea aproapelui nu era cunoscută în lumea veche, drept care nici evreii n'o cunosc, fiind aceiași lume a vechimei.

În ceea ce privește religiuinea lor, — ei înșiși în funcție de această religiuine, — și mai rău, cum s'a arătat: cu totul contra noastră cei de alt neam, până la distrugere, ca să rămână numai evrei pe lume, popor ales cum își zic ei, în sine învățăturile religiuinei lor. Alegere pentru a răpi și stăpâni întâi averile lumii, textul citat din lege: Deuteronom Cap. 6. v. 10. Și apoi chiar viața celor de alt neam. Alt text din lege: Deuteronom Cap. 10. v. 16.

Sau mai precis acelaș avertisment și după Talmud, prin fraza des repetată la ei: „*Dumnezeu dete evreilor toată puterea asupra averilor și vieții*

celor de alt neam“ (Albo-Sepher Haikarim III. 25). De aci practica vieții din afară cu toți factorii de distrugere în acțiune, contra celorlalte popoare; pretutindeni opera lor: comunismul anarhist, bolșevismul talmudic, totul în funcție de religie și după normele religiuinei lor. În special după normele Talmudului, care prevede ca să se distrugă întâi ce este mai bun, în stilul și după porunca talmudică

cunoscută în evreiește: „*Tob toif șe-begoim harog*“ Pe cel mai bun dintre goii creștini ucide-l. Așa a lucrat și bolșevismul în Rusia: întâi a atacat părțile de sus, tot ce a fost mai bun, rassa nobilă creștină rusască, ucizând lumea cultă, în curs de ucidere încă. Cu aceleași amenințări de eșire și ucidere și n alte părți, prin bolșevismul în propagandă universală.

I. MIRONESCU

Glasul bunului simț popular

rostit de un primar din Țara Moșilor.

Se va supăra jupânul Tischler și Domnul Urmancy?
Dapoi, ei erau supărați de mult...

Delegații celor 34 comune de Moși din munții apuseni ai Ardealului, de sus dela Mărișel până jos la Ciucia, în ziua de 7 Octomvrie a. c. s'au reîntors pe la căsuțele lor din munți, de data aceasta, par'că mai ușurați.

Înalții oaspeți ce-au onorat cu prezența Domniei=lor târgușorul Huedin și înaintea cărora s'au prezentat delegații moșilor, le-au spus:

„Suntem trimișii guvernului în fruntea căruia stă cel mai mare bărbat de stat și cel mai mare român, domnul Ionel I. C. Brătianu. Acest mare român și-a scris în programul său de guvernământ, în primul rând: ridicarea țaranului român și în special ridicarea celui brav popor din munții apuseni ai Ardealului, ca să se poată desvolta pe terenul economic și cultural. Deaceia veți veni după comune și ne veți spune fiecare necazurile“.

Domnii miniștrii după ce i-au ascultat pe fiecare le-au promis că vor cerceta toate plângerile drepte și în cadrele legii le vor satisface, deaceia am scris că Moșii s'au reîntors acasă par'că mai ușurați.

Cu un singur lucru Moșii noștri nu se prea pot împăca și-anume:

Câteva comune s'au plâns; „că au fost neîndreptățițe la Comitetul agrar din București, care a anulat hotărârile aduse de Comisia I și a II-a agrară din Huedin și Cluj, cari au fost expropriat dela jupânul Tischler 16.000 (șasesprezece mii) jugăre de pădure și pășune, iar Comitetul agrar pe baza unui raport al d-lui inspector Golgoteanu a scuit jupânului Tischler 10.000 (zece mii) jugăre, dând celor opt comune numai șase mii jugăre și destinându-le în așa fel ca pășunea să se nimerească în pădure, ca jupânul să poată tăia pădurea nesupărat de nimenea, iar pădurea pe stânci și locuri sterile, prăpăstii etc. pe care teren l'a exploatat jupânul cu zeci de ani înainte și pe care nu s'a cugetat să planteze nici un puț. Ploile ce cad

des acolo, au spălat acel teren în așa fel, că n'a rămas decât stânca goală“.

După cum spune badia Mihail din Vișag, Dl. Golgoteanu a fost pe Valea Drăganului cu trenul, însă n'a luat contact cu nici-un reprezentant al comunelor, ba ce este mai mult, nici n'a văzut muntele, fiind o negură deasă, apoi și să fi fost timp frumos în câteva minute ce-ar fi putut constata?.. Ca cineva să poată constata un munte de șasesprezece mii de jugăre, îi trebuie timp câteva săptămâni să stea în munte.... dar se vede, că:

„Jupânul Tischler Mor, Este Craiul Munților...“

La aceasta Dl. ministru Cipăianu a răspuns: „Vom face tot ce este cu putință ca în cadrele legii să vă ajutorăm... însă de-o judecată adusă nu ne putem atinge...“, că vedeți că și așa ne reclamă pela Liga Națiunilor“.

Acest răspuns moșii noștrii nu-l prea înțeleg și cu aceasta nu se prea pot împăca. Ei își zic: „Cum, adică, dacă noi am fost neîndreptățiți, să nu mai fim îndreptățiți?!“

Subt stăpânirea din trecutul de tristă memorie eram neîndreptățiți că eram motive. Dar de ce să fim acum?.. Pentru că s'ar supăra jupânul Tischler sau Dl. Urmancy? Apoi în toamna anului 1918 acest din urmă, de ce s'a supărat, de a trimis din Budapesta un tren încărcat cu călăi, la cari s'au mai adăugat și câțiva din Huedin și-au mers sus la Beliş, unde au săvârșit cele mai barbare fapte, cari chiar pentru canibalii din Africa ar fi fost prea înșinoase, arzând pe rug 43 de țărani români, între cari, bărbați, femei și copii.

Ungurii, la Beliş, au răzbunat pe Hatvany lor căzut la Fântânele, în lupta cu Avram Iancu. Nu înțeleg pe cine au răzbunat jidanii? Deaceia, partea cea mai mare a acestor călăi erau jidani, pe care subsemnatul i-am văzut și cunoscut când au plecat din Huedin spre munte. Acești pui de

năpărcă tot timpul războiului mondial au stat pe acasă, iar câți au fost mobilizați erau la servicii ușoare după cum se și zice:

„Din ei partea cea mai mare,
Luptau la aprovizionare“.

Atunci toți prinseseră curaj, toți erau cu armele în mâini, bine știind că în atacul ce l-or începe nu li se va întâmpla nimic. Belșenii erau fără arme și oameni pașnici, după cum s'a și întâmplat. Hienele setoase de sânge (fiindcă în războiu le-a fost frică să meargă) s'au năpustit asupra bieților. Moși din Belș pe cari i-au ars pe rug, umplând munții și văile de mirosul cadavrelor arse și de țipetele și geametele celor ce se sbăteau în cea mai groaznică moarte. Chiar și după trei zile se auzea câte un geamăt înăbușit de subțiriile de cenușă rezultată din depozitul de cherestea incendiat de acești călăi, ce aruncau seră în flăcări pe cei 43 martiri!

Se va supăra Tischler? Dapoi el era supărat și în iarna anului 1919, când bandede evreo-maghiare ne omorau părinții și frații la Ciucea, Poieni, Vânători, Valea Drăganului, Bologa etc., și jefuiau pe cine le cădea în cale. Cine însuflețea și alimenta aceste bande?... Este ușor de ghicit! Unde era jupânul Tischler în timpul acela? Dece nu venea să-și puie pieptul zid de apărare, să-și apere munții? De ce trebuia să-și apărăm noi și acum să-și rămâie lui?

Oare mai mult face un perciunat de jidan decât opt comune curat românești? De ce atunci zece mii jugăre pădure lui Tischler și numai șase mii jugăre prăpăstii, stânci și locuri sterile la opt comune?

Locuitorii acestor opt comune trăiesc numai din lemn și vite, până când perciunatul are și altă ocupație! De ce nu i se ia toată pădurea și să se dea acelor care sunt avizați să trăiască numai din ea, iar perciunatul să i se dea voie să-și reia prima lui ocupație: Haaainee ve...e...chi...i...!

Incheind acestea rânduri, rog pe Dumnezeu Atot puternicul să dea fărerie actualului guvern, ca opera începută pentru ajutorarea Moșilor să o ducă la bun sfârșit și în loc de „Munții noștri aur pōartă...“ să se cânte:

„Din Câmpeni până'n Bihor
Toți munții-s ai Moșilor,
C'au scăpat de Tischler Mor“...

Bologa, la 19 Octombrie 1927.

IOAN L. POTRA

După trei ani

Revista „Infrățirea Românească“ împlineste trei ani de existență. Trei ani de muncă încordată pentru apărarea cauzei național-creștine, ca organ al L. A. N. C. iar cu această ocazie e bine să-i aducem cu toții, Românii cu suflet și dragoste de neam, viile noastre mulțumiri.

În lupta pentru stărpirea și dezarmarea străinilor și înstrăinaților „Infrățirea Românească“ prin condeele cele mai luminate, dela înființarea ei, a știut să stea în fruntea războiului, răspândind și propagând idealul și programul curentului antisemit, național democrat. Față de toți dușmanii; „I. R.“ a purtat cu tăria sufletului și izbânda viitorului focul sacru; deștep-tase românismul din somnul lung în care l-au adus neamurile viclene și păgâne de veacuri de zile. „Infrățirea Românească“ astfel, din o revistă modestă ce ere la început, repede a putut fi organul a câtorva Români, cetățeni înrolați în L. A. N. C., cari așteptând semnalul de luptă, vor porni înainte.

E o sărbătoare azi, o sărbătoare mare, când „Infrățirea Românească“ poate să privească trecutul cu cei 3

ani de muncă și jertfe închinare creștinismului, și de aceea cuvine-se să încunoștiințeze pe toți pretenii despre programul și înaintarea ei; precum și să deștep-te datorita tuturora de a sprijini și pe mai depărte acest organ oficial al L. A. N. C.

Iar viitorul cu mult mei fericit, va aștepta glasul celor din jurul acestui organ, urmând drumul înaintașilor să ducă la izbânda *deplină*, la izgonirea tuturor elementelor streine din România întregită, sugătoare de vlagă și bunătăți pământesti.

Presa jidovească — anumita presă — nu va mai triumfa atunci, iar din palatele de aur și viclesug gazetăresc praf se va alege...

Să dea Dumnezeu ca năzuința noastră de a întinde o presă a Ligii — o presă creștină și națională, — să apuce pe căi realizabile și atunci vom vedea.

Iar până atunci, nu ne indoim că revista ce astăzi intră în al IV-lea an de existență va duce lupta înainte, mai cu foc și curaj, căci opinia noastră publică, — Românii din cele patru colțuri ale țării, — s'au frezit din letargia vremii.

ION JELECUTEAN

Cuvinte fișnite din suflet românesc

Regretăm că nu posedăm, după datele stenografice cuvântările rostite în Senat a doi Înalți Prelați ai bisericii noastre naționale, I. P. S. S. Mitropolitul Pimen al Moldovei și P. S. S. Episcopul Roman Ciorogariu de la Oradea; dar totuși în numele bunilor Români, al căror suflet îl cultivă și-l încălzește de trei ani împliniți revista noastră „Infrățirea Românească“, cu deosebită bucurie și satisfacție mulțumim susnumiților Arhieri, că au binevoit de la înălțarea postului ce ocupă în sufletele noastre și în politica țării, să ridice glasul lor autorizat îndreptând afirmațiile interesate ale senatorului jidan Horia Carp, care a îndrăsnit să falsifice realitatea, voind să arate că Jidanii nu înseamnă un pericol pentru țară.

I. P. S. S. Mitropolitul Pimen a spulberat minciunile jidanului Horia Carp, debitate de la tribuna Senatului, și a prezentat înaintea maturului Carp spectacolul trist al degenerării poporului român prin otrava cărciumilor jidovești.

P. S. S. Episcopul de Oradea a semnalat pericolul începutului de *iudaizare legală* a României prin faptul că niște profesori români, inconștienți ori venali, au îndrăsnit de dragul Jidanilor, călcând peste caracterul de stat creștin al României, să oprească finerea examenului de bacalaureat în ziua de Sâmbăta, spre a se face în ziua de Duminecă.

Mulțumim încă odată cu căldură și recunoștință pentru glasul ridicat în Senat, ambilor înalți Prelați și exprimăm în același timp dispreț și adâncă indignare tuturor acelor, cari au tolerat și tuturor acelor, cari putând vorbi au tăcut ca niște unelte jidovești.

„Infrățirea Românească“

Cum își înțeleg rolul lor unii intelectuali români din Cluj. Aflăm că la o singură școală din Cluj, au intervenit pe lângă Direcție vreo zece intelectuali români în frunte cu un corifeu averescan, ca să fie primiți copiii de jidani când pentru Români nu se ajung locurile. Asta nu înseamnă ficăloșie? Să-ți fie rușine, domnule fruntaș averescan!

Din străduințele noastre de reorganizare

— Cum lucrează un președinte de județ —

Reproducem mai jos, spre a servi de model și îndemn la muncă, circurala D-lui Președinte al județului Tutova, D. Popescu, care față de nevoile noastre de reorganizare dovedește un deosebit simț al realității și o energie demnă de toată lauda. D-nii Președinți de județe sunt invitați a face la fel și a controla dacă vorbele cele frumoase se transformă în fapte, cum se întâmplă în județul Tutova.

Liga Ap. Naț. Creștine
din
Jud. Tutova
Nr. 146
1927 Octombrie 6.

Domnule Președinte!

Cunoașteți cu toții grelele împrejurări prin cari a trecut în anul din urmă, L. A. N. C.

Dușmanii, cari din zi în zi ne strâng și mai tare în lațurile întinse de ei, au căutat să înlăture din drumul lor criminal, mișcarea noastră cari le stîngherea activitatea Conducătorul nostru suprem de eri, slab de înger și neprevăzător, prin atitudinea sa ostilă tuturor fruntașilor ligei, a încurajat și mai mult pe dușmanii; pentru moment am fost cu toții desorientați, dar bunul Dumnezeu, ocrotitorul nostru de totdeauna nu ne-a lăsat, ci, cu puterea sa cerească ne-a îndrumat din nou pe calea cea bună, așa că, Marele Consiliu al L. A. N. C. în ședințele ținute la Focșani în zilele de 3 și 4 Sept. 1927, a ales ca președinte al L. A. N. C. — conform statutelor — în locul dlui prof. A. Cuza, pe dl profesor universitar I. C. Cătuneanu dela Universitatea din Cluj.

Prin alegerea noului președinte, liga capătă o și mai puternică rază de lumină în drumul spre izbândă; se cere însă ca și noi cu toții, hotărâți și din tot sufletul, să ne adăpăm cu drag, din lumina ce noul președinte, cu dragă inimă ne-o trimite tuturor celor ce gândesc și doresc a lăsa moștenire copiilor lor, o viață mai ușoară și voie bună pe pământul ce strămoșii noștri ne-au păstrat cu atâtea suferințe și pe cari generația noastră l'a udat cu mult sânge creștinesc.

Reculegeți-vă un moment din greutățile de toate zilele; priviți în urmă trecutul neamului nostru; vedeți prezentul și vă veți da seama care va fi în viitorul apropiat soarta copiilor noștri; dușmanii nu se opresc din executarea planurilor lor de distrugere a nației noastre creștinești ci, zi de zi, ceas cu ceas, își continuă activitatea; deci nu mai avem timp de pierdūt; nu mai

putem sta cu mâinile în șolduri; acum, în preajma iernei, încetând munca câmpului, avem mai mult timp liber și deci să căutăm din răsuputeri să ajutăm pe președintele nostru.

În acest scop, vă rugăm să binevoiiți a dispune:

1. Cu întregul comitet, o cât mai intensă propagandă în comuna D-v., și în comunele vecine, acolo unde încă nu sunt organizații.

2. A se populariza și a se face cât mai multe abonamente la Organul Central al Ligei Apărării Naționale Creștine.

Înzist ca de urgență întregul D-v. tră comitet să contribuie și să trimită costul a câte un abonament la:

Revista „Înfrățirea Românească” organ central al L. A. N. C. str. Bob Nr. 7 Cluj. Lei 300 anual.

3. A se lua măsuri pentru facerea steagurilor acolo unde nu sunt și pentru sfințirea lor.

4. Ar fi de dorit câteva întruniri pe sectoare cu ocazia sfințirii de steaguri; aceasta rămâne să aranjați D-voastră.

Rog a-mi comunica data mai prielnică pentru D-v. pentru convocarea la Bârlad a Consiliului județean al ligei, precum și dacă v'ați abonat la revista. Voie bună și spor la muncă.

Președ. L. A. N. C. din jud. Tutova
D. POPESCU

INFORMAȚIUNI

Aflăm că în procesul jidanului Groedel contra Maramureșenilor bășinași proprietari de păduri, astăzi despuiați de sus numitul jidan, s'apus în slujba acestuia ca avocat, bine înțeles gras plătit, Dl Mircea Djuvara deputat liberal și profesor la Universitatea din București. Iată domnule cititor, cum înțelege un intelectual român să-și facă datoria într'un proces, de a cărui rezolvare depinde soarta câtorva sate de țărani români, strănepoți ai lui Dragoș-Voda!

Domnule Djuvara, acesta îți este idealismul de tânăr liberal și fin intelectual? Rușine!

Știri bune din America. La adunarea populară din Fordson Mich. Dl Nicolae Dragoș președ. Soc. „Unirea Românilor în cuvântarea sa frumoasă, și plină de simțăminte românești, după ce arată primejdiile care amenință generația tânără, apelează la părinți să și crească copiii într'un spirit românesc, nizuindu-se a-i învăța limba maternă și a-i împrieteni cu societățile românești, pentru că în felul acesta se poate menține aprinsă timp îndelungat conștiința națională românească. — Această se poate face mai cu ușurință dacă toți românii sunt înrolați sub stindardul societăților noastre din America”.

Aprobăm întru toate cele spuse de frațele N. Dragoș, cu adaosul nostru: *Frați Români din America, munciți cu sânguință și faceți economii și iar economii, iar după 15—20 de ani petreceți în America Vă înapoiți în România, care are mare lipsă de experiența voastră, de capitalul vostru și de brațele voastre oșelite în muncă — Prin plecarea voastră din America faceți loc altor generații de acasă care să urmeze școala pe care voi ați fă-*

cut-o ca și ei să câștige aceia ce voi veți aduce în țară — Altfel vă pierdeți în marea de streini!

În numărul 228 din 28 Sept. 1927 al ziarului „America” Dl Teodor Andrica comentează ideia lansată pentru înflințarea unei asociațiuni pentru apărarea cauzei românești, zicând:

„Deunăzi am scris despre necesitatea de a da ființă unei asociațiuni a românilor în America a cărei membri să se oblige a răspunde la toate afacerile aduse în ziarele și revistele americane contra românilor și a țării Românești”.

Indemnăm pe toți frații Români din America, să se înregistreze fără amânare în această asociațiune — bine motivată și necesară — pentru a răspunde cu demnitate și hotărît la prea numeroasele calomnii, batjocuri și insulte ce se publică în ziarele și revistele din America de către dușmanii noștri neîmpăcați în fruntea cărora sfă cu sfatul diavolesc și cu dolarii lui Iuda, neamul jidăvesc!

Pe fratele Andrica, îl felicităm, pentru frumoasa inițiativă, și dorim stăruință pentru a înfăptui cele propuse, iar noi cei de acasă îl asigurăm de tot concursul nostru moral — Româניה se deșteaptă!

— „Mărgăritare Basarabene”. Este titlul „revistei lunare pentru folclor, artă populară, chestiuni sociale, culturale, etc. sfaturi și îndemnuri bune”, editată de Dl Fr. I. Popu-Delarodna medic — Chișinău Str. Gen. Berthelot No. 92.

Salutăm cu bucurie această revistă românească apărută în luna Septemvrie care are de scop să adune toată comora de produse spirituale ale braviilor Moldoveni dintre Prut și Nistru,

sau chiar de dincolo de Nistru, cum sunt doine, hore, poezii populare, co-linde, chiuituri, bocete, descânțece, vră-jitorii, obiceiuri la nunți, la nașteri, la morți; pornind dela spusele „*regretă-tului Donici Dobronravov, că România nu cunoaște Basarabia, iar Basarabia nu cunoaște România*”; iar editorul ne spune în No. 2 pag. 55 în articolul „Societatea studențească „V. Conta” „*Basarabia are absolută nevoie de îndrumare, în absolut toate direcțiile sănătoase. Și mai are nevoie de un lucru: să fie cunoscută restului țării așa cum este ea, cu ne-cazurile, cu dorurile și nădejile ei*”.

Iar la pag. 51 tot din No. 2 în articolul „Soarta presei românești în Basarabia” referitor la felul cum în-țelege cărturarul român să sprijinească presa națională ne spune că: „La toate se potrivește aidoma, ceia ce scrie gazeta „*Impăratul Traian*” din orașul Tighina — editată de vajnicul ardelean Dr. juris Cazacu — despre soarta sa:

„*Deci — nesiguri de ziua de mâine — această mică candelă românească dela malul Nistrului se vede silită să trăiască, părăsită, ca multe alte înce-puturi bune în țara noastră. Am fi dorit să zburăm, am fi dorit să ne aruncăm sămânța noastră curată în toate satele și cătunele Basarabiei, dar oboseala unei societăți îmbătrânite și scufundată în socoteli mărunte ne taie vârful aripilor noastre.*”

Părăsită:

„*Și... ulei numai pe fundul candelii culturale!*”

„*Sărman suflet, basarabean lihnit după schinteerile culturii!*”

„*Păcătoș suflet, suflet românesc, care nu înțelege importanța opaițelor cul-turale necesare Basarabiei uitate!*”

Dorim tinerei surate viață lungă, și rodnică în fapte românești!

*

Până unde merge îndrăzneala jidovească și prostirea bieților goimi. Aflăm că în Statel^o Unite, senatorul King, democrat, a cerut ruperea rela-țiilor diplomatice cu toate țările, în care cetățenii de origine jidovească nu sunt destul de ocrotiți contra agitațiilor antisemite. El motivează propu-nera sa prin aceasta, că în ultima-i călătorie făcută în Europa a găsit că jidanii, mai ales în Europa orientală, sunt asupriți. Așa scrie monitorul jidovesc „*Jüdische Presszentrale Zürich*” No. 441 din 8 Aprilie 1927.

Comentează cititorule, și înțelege câtă dreptate are L. A. N. C.

*

„Buletinul Institutului Economic Ro-mânesc” anul VI No. 7—8 pe Iulie și August ne aduce trei articole inte-resante, afară de supliment:

1). Problema gurilor Dunării și in-fluența ei asupra economiei generale a țării de Ing. G. Popescu.

2). Contribuții la problema indus-triei ferului de Dr. O. P. Grof.

3). Viticultura românească în luptă cu filoxera de Cicero C. Gorgia.

*

Rugăm pe colaboratorii noștri să nu ne ia în nume de rău, dacă nu au putut apărea încă prețioasele lor articole în acest număr al revistei. Cauza este lipsa de spațiu. Le va veni rândul.

*

Primind la redacție „*Antologia scri-itorilor români de la 1821 încoace*” de I. Clopoțel, No. 31—34 ne bu-curăm că direcția bibliotecii „Semă-nătorul” pune la dispoziția marelui public, lipsit de mijloace, pe un preț atât de redus, mărgăritare din tezaurul literaturii noastre. Când zic literatura noastră, înțeleg produse ale sufletului autohton, sbuciumat ori înseninat, lu-minat prin cultură sau mai puțin fă-tuit, dar original, așa cum fășnește din izvoarele nealterate ale substratului nostru etnic.

Stabilind acest criteriu de alegere nu înțelegem cum Dl I. Clopoțel a așezat între Delavrancea și Ion Gorun pe criticul Dobrogeanu-Gherea, jidan pripășit din Rusia la noi, al cărui nume adevărat este Nuhăm Catz. Ji-dan cu idei suborsive internaționale, care n'are nimic comun cu sufletul poporului român; care a scris în ro-mânește într'un spirit artificial, pentru-că nu este sânge din sângele nostru, și a scris desolvant ca toți membrii rasei lui Iuda. Dar acest jidan pentru care Dl I. Clopoțel simte o deosebită evlavie nici nu știe să scrie româ-nește; lui i-o iertăm pentru-că nu este din neamul nostru, dar Dlui Clopoțel nu-i iertăm de a-l fi furisat printre scriitorii români, pentru-că Dl Clopo-țel e din neamul nostru și ar fi tre-buit să fie mai atent când încearcă a introduce în Panteonul literelor române un strein care nu este făcut nici ca-pabil de a ne scrie limba în mod corect. Câteva exemple:

Ca toți jidanii, nu cunoaște între-buințarea verbelor a spune și a zice, le confundă (pag. 279, 281).

Ca toți jidanii ne având simțul limbii românești, formează din adjec-tive, substantive imposibile, din fan-tastic a format *fantasticitatea* (pag. 270). Așa scriu astăzi toți jidanii dela „Adevărul”.

Ca toți jidanii este trivial în scris: în loc de *mamă-sa* scrie *mă-sa* (pag. 270). Am luat aceste exemple din puținele pagini reproduse în Antolo-gia Dlui Clopoțel.

Dle Clopoțel deschide ochii, și în-frânează-ți simpatiile, care te compro-mit.

REDACTIA.

*

Aducem la cunoștința tuturor ace-lora cari se interesează de mersul băncii „*Apărarea Națională*”, cu sediul în București strada Regală No. 19, ur-mătoarea scrisoare a dlui Președinte al Consiliului de Administrație de la susnumita bancă, adresată dlui Pro-fesor I. C. Cătuneanu.

«Iubite Domnule Cătuneanu,

„Am primit scrisoarea Dvoastră prin care mi cereți a Vă da lămuriri asupra situației Băncii Apărarea Națională la care cu onoare Vă răspund:

„1. Banca A. N. merge foarte bine — puteți avea toată încrederea.

„2. Pe anul trecut nu s'a dat nici un dividend fiindănd compt că a fost în-ființată anul trecut.

„3. Tot profitul a fost trecut la fon-dul de rezervă, ca să fie bine întărită Banca.

„4. Jeișane de prezentă nu sau dat, prin urmare nici dividente nici apun-tamente nimănui afară de personalul inferior și directorului. Dl delegat Paul Iliescu asemenea n'a primit. Prin ur-mare nici un Consiliul de administrație și eu am cedat în favorul Băncii.

„5. Am luat hotărârea ca să spo-rim capitalul social la șase milioane. Pentru această chestiune a măririi ca-pitalului precum și alte chestiuni foarte importante tot de resortul Băncii am am hotărât îetrunirea consiliului de ad-ministrație al Băncii pentru ziua de 13 Noembrie la București pentru a discuta și hotărâi».

Mulțumim dlui General Dr. Macri-descu pentru relațiile date, și rugăm pe toți cei ce se interesează de mersul băncii *Apărarea Națională* să ia cu-ștință de luminoasa expunere.

*

Expoziția pictorului Sava Albescu. Marți la 1 Noemyrie 1927 s'a deschis în sala de jos a Prefecturii Județului Cluj, expoziția pictorului S. Albescu.

Dl S. Albescu, originar din Boița Sibiului, și-a făcut studiile la înalta Școală de Belearte din Paris, de unde s'a înapoiat în timpul războiului mondial.

Din Sibiu a trecut în România, funcționând ca pictor al Marelui Car-tier General român.

Tablourile pictorului Albescu sunt lucrate în pastel și în oleu, iar după subiect sunt portrete (cu deosebire fi-guri de țărani) peisagii și interioare.

Nu voim să anticipăm nimic asupra destoiniciei pictorului Albescu, asupra fidelității conturilor,, asupra fineței și măestriei colorilor și a iubirei de neam ce transpiră din fiecare lucrare.. Ne